

**Raftul
Denisei**

Colecție coordonată de
DENISA COMĂNESCU

Această carte a apărut cu sprijinul financiar
acordat de The Swedish Arts Council
(Consiliul Artelor din Suedia).

LENA ANDERSSON

Pasiune pură

Un roman despre iubire

Traducere din suedeză și note de
LILIANA DONOSE SAMUELSSON

HUMANITAS
fiction

Redactor: Ioana Vilcu
Coperta: Angela Rotaru
Tehnoredactor: Manuela Măxineanu
Corector: Cecilia Laslo
DTP: Florina Vasiliu, Carmen Petrescu

Lucrare executată la Paper Print – Brăila

LENA ANDERSSON
EGENMÄKTIGT FÖRFARANDE – EN ROMAN OM KÄRLEK
Copyright © Lena Andersson 2013
Published by arrangement with Partners in Stories Stockholm AB, Sweden
All rights reserved.

© HUMANITAS FICTION, 2015, pentru prezenta versiune românească

ISBN 978-973-689-876-1
Descrierea CIP este disponibilă
la Biblioteca Națională a României.

EDITURA HUMANITAS FICTION
Piața Presei Libere 1, 013701 București, România
tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51
www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro
Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro
Comenzi telefonice: 0372.743.382; 0723.684.194

Cel care [...] în mod ilegal ia și folosește sau își însușește ceva ce nu-i aparține este condamnat pentru samavolnicie [...]. Aceeași sentință i se va aplica celui care, chiar dacă nu își însușește ilegal ceva, sparge sau demontează o broască sau violează în alt fel proprietatea altuia, sau, recurgând la violență sau la amenințări, împiedică pe cineva să-și exercite dreptul de proprietate sau de a lua ceva.

*Codul penal al Regatului Suediei,
capitolul 8, paragraful 8*

Ester Nilsson era numele unei persoane. Poetă, eseistă, în vârstă de treizeci și unu de ani, cu opt broșuri concise la activ. Unii îi găseau textele intransigente, alții, amuzante, iar cei mai mulți n-auziseră niciodată de ea.

Realitatea i se înfățișa lui Ester ca o copie devastator de exactă a imaginii plămădite de propria conștiință, drept care trăia cu ambiția că lumea e conformă vederilor ei. Cu alte cuvinte, că oamenii au de la natură capacitatea de a percepe lumea așa cum este ea în realitate, cu condiția să observe cu mare atenție și fără să se mintă pe ei înșiși. A fi subiectiv însemna să fi obiectiv, și a fi obiectiv însemna să fi subiectiv. Cel puțin la asta râvnea Ester.

Știa foarte bine că transpunerea exactă a unor astfel de lucruri în cuvinte se oprea la nivelul exprimării aproximative, dar ea se străduia totuși să treacă de această barieră, fiindcă orice alt ideal devenea prea ușor de atins pentru intelectul celor care se amăgesc și se eschivează – pentru cei mai puțin scrupuloși cu

privire la influența reciprocă a fenomenelor și la formularea acestui proces în cuvinte.

Cu toate astea, Ester trebuia de fiecare dată să accepte că limba rămânea vagă. La fel și gândul. Deși alcătuit din percepții sistematizate și limbă, nu te puteai bizui pe el și pe autenticitatea pe care și-o revendica.

Abisul îngrozitor dintre gând și cuvinte, dintre ceea ce vrei să exprimi și exprimare, dintre adevăr și neadevăr, precum și tot ce rodește în acel spațiu liber fac obiectul acestei povești.

De la vârsta de optsprezece ani, când Ester Nilsson a înțeles că rostul vieții e, până la urmă, să alungi melancolia și, în acest scop și fără ajutorul nimănui, a descoperit ideile și limbajul, viața nu i s-a mai părut deloc tristă, nu s-a simțit nici măcar abătută, ca tot omul. Lucra intens la decodarea lumii și a condiției umane. După terminarea studiilor de filozofie la Institutul Regal de Politehnică din Stockholm și după predarea lucrării de diplomă, în care a vrut să împletească filozofia anglo-saxonă cu cea franceză, adică să aplice minimalismul și logica școlii analitice ideilor pompoase despre viață ale școlii continentale, Ester a lucrat ca scriitoare independentă.

Din ziua în care a descoperit limbajul și ideile și a înțeles limpede care îi este menirea, Ester a respins definitiv atributele unei existențe costisitoare: nu cheltuia mult pe mâncare, avea grijă să folosească metode contraceptive, călătorea rațional, nu se împrumuta nici de la bănci, nici de la persoane particulare și evita toate situațiile care ar fi putut-o îndepărta de preocupă-

rile cărora hotărâse să-și dedice timpul – adică să citească, să gândească, să scrie și să converseze.

Așa a trăit Ester timp de treisprezece ani, din care mai mult de jumătate într-o relație armonioasă, calmă, cu un bărbat care îi satisfăcea nevoile fizice și mentale, dar o și lăsa în pace.

Apoi, într-o zi, a primit un telefon.

Convorbirea avu loc la începutul lui iunie. Cel care sunase o întrebă dacă era dispusă ca în ultimul weekend din octombrie să țină o conferință despre artistul plastic Hugo Rask. Acesta lucra cu imagini cinetice și text, într-o combinație considerată magnifică, ieșită din comun. În afară de asta, era apreciat pentru patosul lui moral, cu totul opus superficialității contemporane. Discipolii săi afirmău că în timp ce alții vorbeau despre propriile persoane, Hugo Rask discuta despre răspundere și solidaritate.

Era vorba de o prelegere de treizeci de minute, iar plata, cea obișnuită.

Când primi telefonul, Ester se afla în Sankt Eriksplan¹. Era o după-amiază târzie, și razele puternice ale soarelui care cobora spre orizont îi intrau în ochi. Acasă îi povesti totul cu mândrie bărbatului cu care trăia și care se numea Per. Hugo Rask era un maestru al artei pe care amândoi îl urmăreau cu interes.

¹ Piață situată într-unul dintre cartierele centrale din Stockholm.

Trecu vara și puțin din toamnă. Viața lui Ester își continua cursul obișnuit. Cu câteva săptămâni înainte de conferință, se apucă să studieze mai îndeaproape opera lui Hugo Rask, citi ce scriseseră alții despre el și ce scrisese el însuși. „Artistul a cărui conduită nu ține seama de societate și de vulnerabilitatea omului în existența lui precară n-ar trebui să se mai numească artist“ erau vorbele lui adesea citate.

Prelegerea lui Ester avea loc într-o sâmbătă. Se apucase de scris în duminica de dinainte. Știa prea bine că trebuia să-și acorde timp, avea nevoie de răgaz ca să pătrundă în spatele limbajului colectiv, al gândurilor standard încremenite în fraze banale.

Își propusese să scrie ceva formidabil. Voia ca Rask să rămână uluit când o s-o audă. Artiștii, cu precădere iluminiștii ca el, erau foarte receptivi la formulări viguroase cu potențial erotic.

Cu cât se pregătea mai mult pentru conferință, cu atât se simțea mai aproape de subiect. După aceea *duminică*, sentimentul respectiv deveni până *marți* unul de profundă stimă și până *joi* se transformă într-un dor insistent, care *vineri* luă forma unei lipse chinuitoare.

Asta dovedea că omul poate simți lipsa cuiva pe care nu l-a întâlnit decât în fantezie.

Nu pe cel creat de ea îl iubea – și de creat nici nu-l crease ea, el exista în afara ei. Dar cuvintele, care erau ale ei, îi îmbrățișau și îi mângâiau opera, și opera era el.

Seminarul despre viața și opera de până acum a lui Hugo Rask începea sâmbătă la ora unu. În afară de Ester mai trebuia să vorbească un critic de artă, după care urma o discuție între experți despre „răspunderea socială a artistului“.

Căzuseră de acord să se întâlnească cu un sfert de oră mai devreme. Afară era călduț și Ester își pusese un pardesiu lung, gri, subțire, care-i stătea foarte bine și care părea scump, și chiar fusese înainte să-l găsească ea la reduceri. Și-l atârname pe speteaza scaunului de lângă ea. Când Hugo Rask intră în sală, își alese din întâmplare tocmai scaunul acela, cu toate că erau și altele libere. Dar mai întâi ridică cu grijă pardesiul lui Ester și-l mută pe scaunul de la fereastră. Lui Ester i se păru că felul în care degetele apucaseră materialul și mișcarea pe care o făcuse pentru a muta haina erau de o senzualitate pe care nu o mai văzuse până atunci la atingerea unui obiect. Se citea o bunăvoință absolută în blândețea gesturilor – încarnarea grijii desăvârșite.

Dacă cineva atinge obiecte și stofe în felul ăsta înseamnă că e o persoană dotată cu o tandrețe remarcabilă, cu o sensibilitate unică. Așa gândea Ester Nilsson.

În timpul conferinței, Rask, așezat în primul rând, asculta extrem de concentrat. La fel de atent urmăreau prelegerea toate cele o sută cincizeci de persoane care plătiseră bilet. La sfârșit, se apropie de ea cu fața strălucitoare, îi luă amândouă mâinile într-ale sale, îi mulțumi și o sărută pe obraji.

— Niciodată nu m-a înțeles un neinițiat atât de profund și cu atâta exactitate.

Ester se simți cuprinsă de freamăte și pulsații, și cu greu mai putu să-i asculte pe următorii vorbitori. Nu se gândea decât la mulțumirea de pe chipul lui.

La ora cinci, când se termină programul, Ester căută să fie prin preajma lui și încercă să-și mascheze sentimentele. Era de față și fiul artistului, un tânăr bărbos cu o căciulă croșetată pe cap, spontan și dezinvolt. Îi laudă și el conferința și spuse că ar trebui să meargă toți împreună să bea un pahar sau două. Era singurul lucru pe lume, și dincolo de lume, pe care voia să-l facă Ester atunci. Dacă ar bea în seara aceea o bere cu Hugo Rask, viața i-ar fi împlinită.

Numai că trebuia să meargă acasă.

Venise fratele ei în vizită din străinătate și luau cina împreună cu tatăl lor. Fratele ei venea o dată pe an, așa că nu-și putea schimba programul.

— Poate altă dată, spuse Hugo.